“Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт интернат-мәктәбе”
дәүләт бюджет гомуми белем учреждениесе

Педагогик
киңәшмә утырышында каралды
“31”август 2022 ел. №1
Интернат мәктәбе директоры
_______________Л.Р.Мартынова
Боерык белән кертелде №98-0
“ 31 ” август 2022 ел

12нче ГОМУМБЕЛЕМБИРҮ сыйныфы өчен
туган (татар) әдәбиятыннан уку предметы буенча
эш программасы (Зиннуров)
Атнага **0,5** сәгать, елга **34_** сәгать

Төзүчесе:
татар теле һәм әдәбият укытучысы Мөхәммәтҗанова Л.Ф.

Килешенгән:
Директор урынбасары________И.Б.Шарифуллина

МБ утырышында каралды, беркетмә№1 “26 ”август 2022 ел
МБ җитәкчесе ___________М.Г.Шәрипова

Әлмәт 2022 ел

Аңлатма язуы

Эш программасы статусы

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы Законы (21.12.2012, №273-ФЗ)
2. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халык телләре турында”гы Законы (25.10.1991, №1807-1, ред.12.03.2014)
3. Россия Федерациясенең Мәгариф министрлыгы боерыгы 5.03.2004 №1089.
4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Инвалид балаларны өйдә тәрбияләү һәм укыту тәртибе һәм инвалидларның белем алу мөмкинлеген тәэмин итү буенча социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чаралары турында" 16.06. 2008 ел, 401 нче карары.
5. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (22.07.2013, № 68-ЗРТ)
6. “Татарстан Республикасының халык телләре турында” Законы (8.07.1992, №1560-XII; ред. 12.06.2014№53-ЗРТ)
7. Авторлык программасы: Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы(1 — 11 нче сыйныфлар) /Төзүче-авторлар: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Казан:2018
8. Әлмәт интернат мәктәбендә дисциплина, предмет, уку курсларының эш программалары раслануы, эшләү тәртибе, структура нигезләмәсе 31.08.22 № 98-О.
9. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына программасы.
10. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына базислы уку-укыту планы.
11. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына эш программасы турында нигезләмә (локальный акт).

Татар теле, дәүләт теле буларак, барлык урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәпләрендә төп уку предметларының берсе булып тора. Рус балаларына татар теле укыту, ана теле укыту белән беррәттән, аларның филологик белемнәрен киңәйтә һәм коммуникатив культурасын үстерә. Рус телле балаларга татар теле укытуның төп максаты Татарстан республикасында дәүләт теле дип игълан ителгән татар телендә иркен сөйләшә алган билингваль шәхесләр формалаштыру. Системалы-эшчәнлекле юнәлешкә туры килә торган коммуникатив технология төп укыту ысулы буларак кулланыла. Рус телле балаларны татар сөйләменә коммуникатив технология нигезендә өйрәтү процессы циклылыкка корылган: укучылар, нинди дә булса сүзне, я грамматик категорияне тану, аеру, аңлау, тәрҗемә итү дәрәҗәсендә генә түгел, аларны аралашу максатыннан мөстәкыйль кулланырлык дәрәҗәдә өйрәнергә тиеш. Программа эчтәлеге укучыларның мәктәп уку-укыту программасына туры килә торган белем - күнекмәләрне үзләштерүенә юнәлдерелгән. 11нче сыйныфта татар сөйләменә өйрәтү максатынна 4 тема буенча (“Белем һәм тормыш”, “ Татарстан тарихы”, “Беренче хисләр, гаилә кору”, “Әдәбият-сәнгать дөньясында”) лексик материал сайланды һәм ул тематик планда күрсәтелде. Түбәндәге грамматик материал үзләштерү өчен алынды:

Тартык һәм сузык авазлар.Лексик берәмлекләрнең күчерелмә мәгънәләре, башка сүзләр белән бәйләнешкә керү үзенчәлекләре . Фразеологизмнар. Антоним, синоним, омонимнарны сөйләмдә урынлы куллану. Сүз ясалыш ысуллары. Татарча-русча, русча-татарча һәм башка төр сүзлекләрдән файдалану.

Аерым сүз төркемнәренә хас грамматик формаларның татар һәм рус телләрендә тәңгәл килү-килмәвен белү; татар телендә фигыльнең вид категориясе булмавы һәм аның аналитик формалар белән бирелеше; бәйлек һәм бәйлек сүзләрнең татар телендә сүздән соң килүе; татар телендә саннарның һәм сыйфатларның исем янында төрләнмәве .

Җөмләдә сүзләрне бәйләүче чараларны гамәли куллана белү.

Татар телендәге хикәя җөмләнең хәбәр белән тәмамлану үзенчәлеген истә тотып, сөйләм оештыра алу.

Иярченле кушма җөмләләрнең сөйләмдә актив кулланыла торган төрләреннән файдалана алу.

Бер үк фикерне төрле синтаксик калыплар белән белдерә алу.

Татар телен укыту 11 нче сыйныфта концентрик юнәлештә оештырыла, ягъни 5-9 нчы сыйныфлардагы укыту предметының эчтәлеге-өйрәнелгән лексик-грамматик материал тирәнәйтелеп кабатлана. Сөйләм төрләренә (тыңлап аңлау, сөйләү, уку, язу) үзара бәйләнештә өйрәтү төп таләпләрнең берсе булып тора. Агымдагы контроль төрләре булып тыңлап аңлау, ситуатив күнегүләр, диалог, монолог тора.

Эш программасын тормышка ашыруда З.Хәйдәрова,Р.Л.Малафеева төзегән 11 нче сыйныфлар өчен “Татар теле” дәреслеге (Казан,2010) кулланыла.

***2.Эш программасы структурасы*.**

Татар теленең эш программасы өч өлештән тора: аңлатма язуыннан, төп бүлекләрне, белем һәм күнекмәләрне үз эченә алган программаның эчтәлегеннән, укучыларның әзерлек дәрәҗәсенә таләпләреннән.

Эш программасының эчтәлеге.

Рус телендә сөйләшүче балаларга татар әдәбияты укытуның төп максаты һәм бурычлары.

матур әдәбият текстларын кабул итү, төп әдәби-тарихи мәълүматларны һәм әдәби-теоретик төшенчәләрне белү; әдәби-тарихи процесс турында гомуми караш булдыру;

гомумхалык карашлары, гражданлык тойгысы, патриотизм хисләре, татар әдәбиятына һәм татар халкының мәдәни кыйммәтләренә ихтирам тәрбияләү;

әдәби зәвыкны, телдән һәм язма сөйләмне үстерү;

татар классик әдәбияты, балалар әдәбиятының, хәзерге татар әдәбиятының күренекле вәкилләрен атый белү, аларның әсәрләреннән өзекләрнең эчтәлеген аңлау һәм фикер алыша белү;

татар халкының әдәбияты, тарихы, иәдәнияты буенча мәгълүматлы булу;

бүгенге татар сәнгатенең күренекле вәкилләре турында хәбәрдар булу.

Төп эшчәнлек төрләре

тарихи-иҗтимагый мәдәни вакыйгаларның әдәбиятка йогынтысы. Реалистик әдәбият үсеше. Тема-мотивларның, жанрның төрлелеге;

төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне аңлап һәм иҗади уку;

сәнгатьле уку; кабатлап сөйләүнең төрләре;

шигъри текстларны яисә чәчмә әсәрләрдән өзекләрне яттан өйрәнү;

укыган әдәби текстның төрен һәм жанрын билгеләү; автор позициясен, геройларның теге яки бу гамәленә нигез булган мотивларны һәм конфликтның асылын ачыклау;

бәхәсләрдә катнашу, оппонентларның фикерен исәпкә алып, үз карашларын раслау һәм дәлилләү;

рус һәм татар телендәге әсәрләрне чагыштырып бәяләү;

рус телендәге әдәби текстларны татарчага һәм киресенчә тәрҗемә итү.

3.Уку-укыту предметының уку планындагы урыны, әһәмияте

Укыту планында 11 нче сыйныфта татар әдәбиятыннан атнага 2 сәгать вакыт бирелә. Татар әдәбиятыннан тематик планны "Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә татар телен һәм әдәбиятын укыту программасы (рус телендә сөйләшүче балалар өчен, 1 – 11 нче сыйныфлар)" нигезендә төзелде (2010). Программада 68 сәгать каралган.

Дәреслек Татар теле: Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәкт. 11 нче сыйныфы өчен дәреслек (рус телендә сөйләшүче балалар өчен). Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева. – Казан: Мәгариф, 2010.

4. Тел материалын үзләштерүгә таләпләр

Белем дәрәҗәсенә таләпләр

Татар классик әдипләренең тормышы һәм иҗаты турында сөйли алу;
әдәби әсәрләрдә күтәрелгән проблемаларны аңлый һәм аларга карата үз фикерләреңне дәлилләп әйтә белү;
әсәрдәге геройларны характерлап, алар турында фикер әйтә белү;
шигъри текстларны яттан сөйли белү;
татар һәм рус телләрендәге әдәби әсәрләрнең уртак һәм милли үзенчәлекләрен билгели, әхлакый кыйммәтләрне чагыштырып бәяли алу;
татар әдәбияты классикларын һәм аларның танылган әсәрләрен атый белү;
бирелгән ситуация эчендә сөйләм булдыру;
текст белән мөстәкыйль эшләү күнекмәләренә ия булу;
сөйләм нормаларына нигезләнеп, кирәкле темага телдән бәйләнешле текст төзи алу, сөйләмне эзлекле һәм аңлаешлы итеп оештыра белү;

Сөйләм эшчәнлеге төрләренә өйрәтүгә таләпләр

Тыңлап аңлау

Җанлы сөйләмне тыңлап аңлап, сөйләшүдә катнаша алу; тыңланган мәгълүматны аңлатып бирә алу һәм, эчтәлегенә таянып, сорауларга җавап бирә алу.

Диалогик сөйләм

Аралашканда төрле репликалардан (сораштыру, кабатлап сорау, тәкъдим итү, риза булу һ.б.) урынлы файдалана алу; әңгәмәдәшнең социаль хәлен исәпкә алып, сөйләшү оештыра алу; аралашу барышында фикерне төгәл җиткерә алу; киңәйтелгән репликаларны кулланып, сөйләшү үткәрә алу; укылган текстларның эчтәлеге буенча бәхәсләрдә катнашканда, оппонентларның фикерен исәпкә алып, үз карашларыңны раслый һәм дәлилли алу; укылган әдәби әсәрләрнең эчтәлеге буенча әңгәмә кора алу.

Монологик сөйләм

Төрле җөмлә калыпларын урынлы кулланып, мөһим вакыйгалар, дөнья яңалыклары турында хәбәр итә алу һәм аларга карата үз мөнәсәбәтеңне һәм фикерләреңне белдерә алу; сөйләмне эзлекле һәм аңлаешлы итеп оештыра белү; татар классик әдипләренең тормышы һәм иҗаты турында сөйли алу; әдәби әсәрләрдә күтәрелгән проблемаларны аңлый һәм аларга карата үз фикерләреңне дәлилләп әйтә белү; әсәрдәге геройларны характерлап, алар турында фикер әйтә белү.

Уку

Уку төрләреннән файдаланып, тексттан кирәкле мәгълүматны таба алу һәм аның эчтәлеген телдән яки язмача белдерә алу; текст белән мөстәкыйль эшләү күнекмәләренә ия булу; шигъри текстларны яттан сөйли белү; әдәби текстның төрен һәм жанрын билгели белү; татар һәм рус телләрендәге әдәби әсәрләрнең уртак һәм милли үзенчәлекләрен билгели, әхлакый кыйммәтләрне чагыштырып бәяли алу; татар әдәбияты классикларын һәм аларның танылган әсәрләрен атый белү; аерым автор һәм аның әсәрләре, татар әдәбияты турында кирәкле мәгълүматны белешмә әдәбият, Интернет аша таба белү.

Язу һәм язма сөйләм

Аралашу ситуациясенә карата фикерләрне язмача белдерә алу; өйрәнелгән темага яки укылган текстның эчтәлегенә нигезләнеп, сочинение яза алу; укылган яки тыңланган текстның планын төзеп, аның эчтәлеген язмача сөйләп бирә алу; тәкъдим ителгән темага реферат яза алу.

5.Программаның эчтәлеге

№	*Сәгать саны*	*Бүлекләр*	*Лексика*
1	10	Алда юллар, кайсын сайларга?	Күркәм, тир түгү, дөнья тану, кеше характерына хас сыйфатлар, аяныч, дәрәҗә, даһи, куәтле, остаз, гаять, бутамагыз, җаваплы, өлгереш, горурлык, сабырлык, БДИ, кыяфәт, карак, шикле, җинаять, хокук, гадел, нәсел.
2	6	Татарстан Республикасы	Шартнамә, игълан ителде, чыганак, милли, сынлы сәнгать, саклана, атаклы, тамашачы, шәхес, данлыклы, җитәкчелек итә, вакыйга.
3	7	Гаилә һәм балалар	Шаккату, иялəшә төшү, аерылышу, эндәшми калам, серне ачу, шаярту, хис итү, өйләнешә, көнләшә, барыбер, тәре, кәләпүш, намаз, үкенү, чуар, купшы, казына, интегә, үкенә, кызарта, шашкан музыка, читлек, дога, төнге тормыш, мәрхүмә, фахишә, коточкыч, һәлакәт.
4	10	Мәхәббәт – гаиләнең нигезе	Кое, исбатлый, файда, шаян, рәсми, сабыр ит, тырыша, үсмер чакта, мәҗлес, вәгъдә, сөй.
5	1	Йомгаклау	

Предметны үзләштерү дәрәҗәсенә контроль

№	Эш төрләре	Сыйныфлар
		11
1.	Тыңлап аңлау	2-2,5 минут
2.	Диалогик сөйләм	13-14 реплика
3.	Монологик сөйләм	12-14 фраза
4.	Һәр тема буенча ара-лаша белү күнекмә-ләрен ситуатив күне-гүләр аша тикшерү	5
5.	Уку	95-100 сүз
6.	Язу:	
	сүзлек диктанты	28-30 сүз
	сочинение	13-15 җөмлә

6. Тематик план

№	Тема	Укучылар эшчәнлегенә характеристика яки укыту эшчәнлеге төре	Дата	
			План	Факт
Алда юллар, кайсын сайларга? (10 сәг.)				
1	Ф.Яруллин «Вы самый прекрасный человек». Ф.Яруллин "Иң гүзәл кеше икәнсез"	Кеше характерына хас сыйфатлар Фигыльләр Дәрәҗә, даһи, мөдир, лаек, иҗат иттем, остаз		
2	В.Хайруллина «Падежи». В.Хәйруллина "Килешләр"	Төшендерәм, бутамагыз, һәр тарафны Исемнәрнең килеш белән төрләнеше		
3	Т.Мижнуллин "Судьба, которую сами выбрали". Текст "Вы готовы? Т.Миңнуллин "Үзебез сайлаган язмыш" "Сез әзерме?" тексты	Дәлил, фаҗига, мактауга лаек, ялган, өмет итмәгез Өлгермәү, сынап кара, кисәтеп куй, теләк, ышаныч Шарт фигыль		
4	М.Насибуллин "Экзамен" (1-2 часть) М.Насыйбуллин "Имтихан" (1-2 өлеш)	Кизәнде, үрмәли, иблис, шикле, карак, эләкте Җинаять, ирек бирмәү, фикер тупларга, гаебен танырга		
5	М.Насибуллин "Экзамен" (3 часть). Обсуждение произведения "Экзамен". М.Насыйбуллин "Имтихан" (3 өлеш) "Имтихан" әсәре турында сөйләшү	Хокук, намус, сак булу, гадел, юнәлеш, ачу Зат алмашлыклары Караклык, гаделлек турында сөйләшү		
6	Текст "Великие Акчурины". "Данлыклы Акчуриннар" тексты	Нәсел, укымышлы, морза, гасыр, үзсүзле, вәкилләр Табиблар турында сөйләшү		
7	Г.Апсалямов "Белые цветы" Г.Әпсәләмов "Ак чәчәкләр"	Бичарам, җәяү, рәнҗеп калмасын, киез итек Хәл фигыль Сулыш алу, җирән, бата-чума, тәмам, өметләнәм		
8	Обсуждение произведения «Белые цветы». Профессия социолог. "Ак чәчәкләр" әсәре турында сөйләшү Социолог профессиясе турында	Лексиканы кабатлау Җәмгатьчелек катлам, фикер, мөнәсәбәтләр, бәхәс		

9	Текст “Реклама”. Текст “Выбор профессии – ответственная работа”. “Реклама” тексты “Һөнәр сайлау – җаваплы эш” тексты	Ташлама, табыш, мәгълүмат, тәртип, җитәкче, төркем Сыйфат+исем конструкциясе Ихтыяҗ, килешә, киләчәк, төгәл		
10	Беседа по теме «Какую профессию выбрать». Сочинение «Моя будущая профессия». “Нинди һөнәр сайларга” дигән тема буенча сөйләшү “Минем булачак һөнәрем” сочинение	Һөнәрләр турында сөйләшү Һөнәр		
Татарстан Республикасы (6 сәг.)				
11	Текст «Республика Татарстан». Текст «Экономическое развитие Татарстана». “Татарстан Республикасы” тексты “Татарстанның икътисади үсеше” тексты	Шартнамә, мәйдан, сафлык, мул сулы, ике яклы Ия, хәбәр Икътисади үсеш, төбәк, тәэсир итә, ягулык, билгеле		
12	Текст «Казань». Первый президент Татарстана». “Казан” тексты Татарстанның беренче Президенты	Илче, гаҗәеп, дәртле, шәкертләр, тәшкил итә Сан Президент М.Шәймиев		
13	Текст «В мире искусства». “Сәнгать дөньясында” тексты	Татарстан Республикасы Уңай, тискәре характерны белдерүче сүзләр		
14	Объединение композиторов Республики Татарстан. Телевидение Татарстана. Татарстан Республикасының Композиторлар берлеге Татарстан телевидениясе	Композиторлар турында сөйләшү Телевидение		
15	Музеи Татарстана. Текст «Высшие учебные заведения Казани». Татарстан музейлары “Казандагы югары уку йортлары” тексты	Музейлар Югары уку йортлары турында сөйләшү Исем ясагыч кушымчалар		

16	Текст «Летняя Универсиада». Повторение текста «Республика Татарстан». “Җәйге Универсиада” тексты “Татарстан Республикасы” темасын кабатлау	Кул куелды, ниһаять, әһәмиятле, ишкәк ишү Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль Лексиканы кабатлау. Теманы йомгаклау.		
Гаилә һәм балалар (7 сәг.)				
17	Г.Кутуй «Не доставленне письма». Г.Кутуй “Тапшырылмаган хатлар”	Түземсезлек белән, сәбәп, комачауламыйм, кыен хәл Бәйлек сүзләр Аерылу, серне ач, иялә штеләр, эндәшми калам Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль		
18	Т.Миннуллин «Ильгизар +Вера» (1 часть) Т.Миңнуллин “Илгизәр+Вера” (1 өлеш)	“Хатын-кыз бәхете” темасына сөйләшү Пәри, аңгыра, җибәрмиләр, барыбер, бурыч, элек Тәмамланмаган үткән заман хикәя фигыль		
19	Т.Миннуллин «Ильгизар +Вера» (2 часть) Т.Миңнуллин “Илгизәр+Вера” (2 өлеш) “Илгизәр+Вера” әсәре турында сөйләшү.	Котыртты, үкенә, кискен, интектеләр, уңайсызлану “Катнаш гаилә” турында сөйләшү		
20	Г.Ахтямова «Один белый, другой пестрый». Г.Әхтәмова “Берсе ак, берсе чуар”	Купшы, җим, тилгән, тилмергән, сагалый әйтелү максаты ягыннан җөмлә төрләре		
21	Р.Хафизова «Какая бывает мама?». Р.Хафизова “Әни нинди була?”	Наз, өлеш, юатты, сыйпый иде, исем кушкан, ятим Сорауларга җавап бирү. Ситуатив күнегүләр башкару.		
22	Семья. Нурзиля «Рассказ о Сююмбике» (1 часть) Гаилә Нүрзилә “Сөембикә кыйссасы” (1 өлеш)	Ятим балалар, тәрбиягә алучы гаиләләр Һәлакәт, коточкыч, мәрхүмә, фахишә Туры сөйләм		

23	Нурзиля «Рассказ о Сююмбике» (2 часть) Нүрзилә “Сөембикә кыйссасы” (2 өлеш)	Шашкын, битараф, нечкә, читлек, чыгып сыза “Сөембикә үз бәхетен табачакмы?” Лексиканы кабатлау. Теманы йомгаклау.		
Мәхәббәт – гаиләнең нигезе (10 сәг.)				
24	Г.Мухаметшин «Следы на сердце». Г.Мөхәммәтшин “Йөрәктәге эзләр”	Очрашу, җенләнмә, кунакка чакыру, оялта, аучы Исем фигыль Чәчле бикә, көләч, бака күле, пөхтә, сөйгән яр Инфинитив Чакрым, корсак, урындык чите, селкенмә, кызма Боерык фигыль		
25	Беседа о рассказе «Следы на сердце». “Йөрәктәге эзләр” әсәре турында сөйләшү	Әсәр турында сөйләшү		
26	А.Гимадиев «Храбрый парень». А.Гыймадиев “Батыр егет”	Баскыч култыксасы, пәке, буй, күкрәк, кундырды Бәйлек сүзләр, теләк фигыль		
27	Рассказ З.Карима «Настоящая любовь» З.Хәким “Чын ярату” хикәясе	Ялварулы, исбатлый, чылбыр, нәфрәт, чара табу Теркәгечләр		
28	Биография Х.Туфана.. «У кого теплые руки?». «Говорил» Х.Туфанның биографиясе “Кайсыгызның кулы җылы?” “Әйткән идең”	Шагыйрьнең тормыш юлы Үзгәртергә, бәйләргә, хәбәр бирергә, алкалар, яра Үткән заман хикәя фигыль Юлыктым, сөй, яраткан, миннән түбәнне		
29	Разиль Валиев. Разил Вәлиев	Тормыш юлы, шигырьләре белән танышу		
30	Ильдар Юзеев. Илдар Юзеев	Тормыш юлы, шигырьләре белән танышу		
31	Современная татарская литература. Биография Р.Гаташа. Хәзерге татар әдәбияты Р.Гаташның биографиясе	Хәзерге татар әдипләре һәм шагыйрьләре Шагыйрьнең тормыш юлы		
32		Үсмер чакта, күк гөмбәзе, мәҗлес, вәгъдә		

	Р.Гаташ «Будем мужчинами». Стихотворения Р.Мижнуллина.. Р.Гаташ “Ирләр булыйк” Р. Миңнуллин шигырьләре.	Р. Миңнуллинның “Талбишек” китабына күзәтү ясау, шигырьләрен уку.		
33	Повторение темы «Любовь – основа семьи». Тест. “Мәхәббәт – гаиләнең нигезе” темасын кабатлау. Тест.	Лексиканы кабатлау. Теманы йомгаклау.		
Йомгаклау дәресләре (1сәг.)				
34	Повторение пройденного. Үткәннәрне кабатлау			

7.МӘГЪЛҮМАТ ҺӘМ БЕЛЕМ БИРҮ ЧЫГАНАКЛАРЫ

УМК	*Укытучы өчен методик әдәбият*	*Укучылар өчен әдәбият*
1. “Рус телендә сөйләшүче балаларга татар телен һәм әдәбиятын укыту программасы” (Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбе) Төзүче-авторлары: Р. З. Хәйдәрова К. С. Фәтхуллова, Г.М. Әхмәтҗанова. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы.2013 ел) **2.** Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева ”Татар теле” .Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 11нче сыйныфы өчен татар теле дәреслеге. Казан ”Мәгариф” нәшрияты, 2010 ел .	**1**. Н.С.Гыймадиева “Татар теленнән изложениеләр”,5-11 сыйныфлар өчен. 2006 2. Ә.Н.Сафиуллина “Татар орфогрфиясенең кыен очракларына дидактик материал”.2008 3. Р.З.Хәйдәрова,Р.Л.Малафеева “ Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле һәм уку дәресләре оештыру өчен тематик план”.11 нче сыйныф. Укытучы өчен методик ярдәмлек. 2009 4 Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева “Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укыту”. 11 нче сыйныф. Укытучы өчен методик ярдәмлек. 2010 5. Р.З.Хайдарова «Научно-педагогические аспекты билингвального образования в Республике Татарстан» Набережные Челны, 2006 6. Ф.Ф.Харисов «Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре» Казан, “Мәгариф”, 2002. 7.Яр Чаллы шәһәре 32 нче гомуми урта белем бирү мәктәбе укытучыларының эш тәжрибәсе.2006 8.Яр Чаллы шәһәре мәгариф идарәсе	1. Асия Гыйләҗетдинова “Татар телен өйрәнүчеләр өчен текстлар”. ”Яңалиф” нәшрияты,2004 2.Р.Р.Нигъмәтуллина «Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы “ Яр Чаллы, 2005 3. Р.С.Нурмухаметова “Сборник правил по татарскому языку для русскоязычных учащихся.”2008 4.Ч.М.Харисова “Татарский язык”.Справочник.2009 5.Н.М.Хәсәнова,В.Г.Факеева “Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы “ 2 кисәк. Яр Чаллы, 2005 6.Ф.С. Сафиуллина К.С.Фәтхуллова Н.Г.Сазонова “Татар теленнән контроль эшләр һәм тестлар”. Гомуми урта белем бирүче рус мәктәпләренең 5 – 11 сыйныфлары өчен ярдәмлек. Казан – ТаРИХ, 2003 Сүзлекләр: Ф.А.Ганиев “Татарско-русский словарь”Казань.Татарское книжное издательство,1988 -М.И.Махмутов “Школьный русско-татарский словарь” Казань.Татарское книжное издательство,1989

	«Төп һәм урта(тулы) гомуми белем бирү мәктәпләрендә рус телендә сөйләшүче балаларны татар теленә өйрәтүдә көтелгән нәтиҗәләр һәм аларны бәяләү» Яр Чаллы, 2004 9. «Фән һәм мәктәп», «Мәгариф» журналлары, “Мәгърифәт ” газеталары http:/mon.tatar.ru саитМОиН РТ	Ф.А.Ганиев “ Татар теленең орфографик сүзлеге.”Казан. “Раннур” нәшрияты ,2002 -Нәкый Исәнбәт” Татар теленең фразеологик сүзлеге” Яр Чаллы.”Идел-йорт”нәшрияты.2001 -Ф.С.Сафиуллина «Базовый татарско- русский и русско-татарский словарь для школьников» Казань, ТаРИХ, 2007 Ф.С.Сафиуллина,Л.М.Ризванова “Татар теленең синонимнар сүзлеге.” ”Хәтер”Казан,1997 Хәлил Сәлимов. “Татар теленең орфоэпик сүзлеге.” Чаллы.”КАМАЗ”нәшрияты,1995 “Көмеш кыңгырау”, «Татарстан яшьләре» , «Шәһри Чаллы» газеталары, «Мәйдан» журналы Электрон ресурслар: -http://edu.tatar.ru/ - http://www.suzlek.ru/ -http://www.mtss.ru/course/ -http://kitap.net.ru/ -http://tatar.com.ru/ - belem.ru; tatarile.org.com); -“АНА ТЕЛЕ” онлайн-мәктәбе.

Эш программасына төзәтмәләр кертү бите

Класс	Дәрес темасы	План буенча үткәрү вакыты	Төзәтмәләр кертүнең сәбәбе	Төзәтмәләр кертү чаралары	Фактта үткәрү вакыты